

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

พระราชธรรมนิเทศ (พระพยอม กัลยาโณ) เป็นพระนักเทศน์ที่มีชื่อเสียง ได้รับความนิยมและยกย่องอย่างมากในการแสดงธรรม (บุคคลวันนี้, ๒๕๔๑ : ๖๘) ท่านมีลีลาการเทศน์ต่างจากพระรูปอื่น คำเทศนาของท่านเป็นการนำเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาวิพากษ์วิจารณ์ แล้วนำธรรมะเข้ามาประยุกต์ใช้ปรับเปลี่ยนให้เท่าทัน ชี้แจงแสดงเหตุผลให้เข้าใจ บอกให้รู้คุณรู้โทษแล้วบอกหลักปฏิบัติในชีวิต (โพโรจน์ อยู่มณฑียร, ๒๕๓๔ : ๑๗๔) และคำเทศนาของท่านจะไม่ใช้ภาษาทางการหรือภาษาวิชาการที่เข้าใจยาก แต่ท่านจะใช้ภาษาระดับกันเองหรือภาษาปากเพื่อแสดงความเป็นกันเองระหว่างท่านกับผู้อ่านหรือผู้ฟังคำเทศนา ดังที่ปริชา ช้างขวัญยืน (๒๕๓๕ : ๙๖) ได้กล่าวว่า

“การอธิบายธรรมะของพระพยอมนั้นมักใช้เรื่องระดับชาวบ้าน เช่น เรื่องผัว ๆ เมีย ๆ ซึ่งทำให้เห็นว่าธรรมะเป็นเรื่องใกล้ตัว การเล่าเรื่องการใช้ภาษาเหมือนชาวบ้านคุยกัน และเป็นชาวบ้านระดับที่ศึกษาน้อยจนบางครั้งเหมือนฟังคนนินทากัน โดยปกติคนชอบฟังนิทาน ฟังคำนินทาอยู่แล้ว พระพยอมจึงนำวิธีการนี้มาปรับใช้จึงสามารถทำให้ชาวบ้านสนใจฟังได้ หากใช้วิธีอื่นก็อาจเข้าถึงคนเหล่านี้ได้ยาก แต่ผลลัพธ์คือ การฟังเรื่องเล่าหรือการนำธรรมะไปปฏิบัติมันยังไม่ทราบ อย่างน้อยการฟังก็คงให้ประโยชน์แก่คนเหล่านี้บ้าง เช่น คนติดเหล้าบางคนอาจเลิกเหล้าได้”

พร้อมกันนั้น ปริชา ช้างขวัญยืน ยังได้สรุปลักษณะเฉพาะของธัมมวาทันโวหารของพระพยอม กัลยาโณไว้ ๔ ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ การใช้คำอธิบายที่ง่าย เพื่อให้เหมาะแก่ผู้ฟังซึ่งรู้น้อยหรือสนใจธรรมะน้อย โดยอธิบายด้วยความรู้และคำพูดในระดับชาวบ้าน การใช้คำอธิบายทันสมัย ไม่นิยมใช้ภาษาบาลี เพื่อให้ผู้ฟังสนใจ และรู้สึกว่ามันทันสมัย ทั้งยังมีการใช้คำอธิบายด้วยเรื่องของชาวบ้าน เพื่อดึงดูดใจคนระดับชาวบ้านและคนที่ไม่สนใจธรรมะให้ฟังได้ ทำได้ดีคือการใช้ถ้อยคำในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่นของพระพยอม เพราะท่านใช้ถ้อยคำแบบชาวบ้านจริง ๆ อาจมีถ้อยคำเหน็บแนม ประชดประชัน ภาษาวัยรุ่น ศัพท์ต่างประเทศ การเล่นคำ หรือการพูดแบบที่เล่นที่จริง ส่งผลให้ชาวบ้านรู้สึก “สะใจ” กว่าคำพูดธรรมดา

นอกจากนี้วิทยานิพนธ์ของ เพอร์ซัน (Person, 1993) ที่ได้ศึกษาเรื่อง "Discourse Considerations in the Hortatory Speech of Phra Phayom." (วจนะสัมพันธ์ในปาฐกถาธรรม พระพยอม) ได้วิเคราะห์คำเทศนาของพระพยอม กัลยาโณโดยใช้ทฤษฎีแทกมีมิคส์ (Tagmemics) ในการวิเคราะห์ ข้อมูลที่เพอร์ซันใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เป็นแถบบันทึกเสียงจากการแสดงปาฐกถาธรรมของพระพยอม ๕ เรื่อง โดยศึกษาองค์ประกอบของคำเทศนาของพระพยอม จุดประสงค์ของการสั่งสอน ตลอดจนกลวิธีการนำผู้ฟังเข้าไปมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเทศน์ของพระพยอมมิได้เป็นไปตามลักษณะโครงสร้างการเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ แต่เป็นรูปแบบของกระแสความคิดที่นำเอาแนวคิดเรื่องต่าง ๆ มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยใช้การเล่าเรื่องเพื่อถ่ายทอดคำสั่งสอนทางอ้อม และใช้กลวิธีการให้ผู้ฟังเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยการถามคำถามประเภทที่ไม่ต้องการคำตอบ ซึ่งกลวิธีการเทศนาดังกล่าวถือว่ามีประสิทธิภาพสำหรับผู้ฟังในสังคมไทยอย่างมาก รวมไปถึงการที่พระพยอมโน้มน้าวใจผู้ฟังปาฐกถาธรรมโดยการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ฟังสนใจประกอบการแสดงปาฐกถาธรรม เพื่อเปลี่ยนความคิด อารมณ์ และทัศนคติของผู้ฟังให้คล้อยตามคำสั่งสอนของท่านในที่สุด

จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการแสดงปาฐกถาธรรมของพระพยอม กัลยาโณนั้นจะเป็นงานที่มุ่งศึกษาปาฐกถาธรรมของพระพยอม กัลยาโณ ในขณะที่ท่านก็มีงานเขียนออกมาเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่เป็นปริศนาคำเขียนที่น่าสนใจ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่า ปริศนาคำเขียนของพระพยอม กัลยาโณมีจุดเด่นที่น่าสนใจ เนื่องด้วยมีการนำกลวิธีต่าง ๆ ในการแสดงปาฐกถาธรรม มาปรับใช้ในงานเขียน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษาที่เรียบง่าย หรือการสอดแทรกเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงเพื่อใช้เป็นตัวอย่างให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่ท่านเขียนมากขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านไม่เบื่อหน่ายกับการอ่านหนังสือหรือข้อเขียนธรรมะ เช่นเดียวกับหนังสือหรือข้อเขียนธรรมะทั่วไป อย่างไรก็ตาม เราทราบดีว่าภาษาพูดและภาษาเขียนมีความแตกต่างกันอยู่หลายประการ สุภา ชดช้อย (Supa Chodchoy, 1988) ได้สรุปไว้ในบทความชื่อ "Spoken and Written Discourse in Thai : The Difference" ว่าปริศนาคำพูดและการเขียนมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ปริศนาคำเขียนประกอบไปด้วยการเลือกสรรคำแล้วนำมาเรียบเรียงอย่างมีระเบียบ ในขณะที่ปริศนาคำพูดจะตรงกันข้าม เพราะมีการเรียบเรียงทั้งคำและความคิดน้อยกว่า เนื่องจากผู้พูดสามารถเปลี่ยนใจได้ตลอดเวลา

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับงานของพระพยอม กัลยาโณในแนวปริศนาคำวิเคราะห์เท่าที่พบมีเฉพาะการศึกษาปริศนาคำพูด แต่ยังไม่มียุคใดศึกษาปริศนาคำเขียนของท่าน ผู้วิจัยจึงสนใจ

ใคร่ศึกษาว่า ปริจเฉทการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ นั้น มีองค์ประกอบและกลวิธีการโน้มน้าวใจผู้อ่านอย่างไร โดยใช้แนวปริจเฉทวิเคราะห์เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ ศึกษาองค์ประกอบในปริจเฉทการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ
- ๑.๒.๒ ศึกษากลวิธีการโน้มน้าวใจในปริจเฉทการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

ปริจเฉทการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ เป็นปริจเฉทที่มีวัตถุประสงค์เพื่อโน้มน้าวใจประกอบด้วยองค์ประกอบ ๖ ประการ ได้แก่ ชื่อเรื่อง แนวความคิดสำคัญ คำทักทาย บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป โดยมีกลวิธีการโน้มน้าวใจ ได้แก่ การเล่านิทาน การอ้างถึงบุคคลหรือเหตุการณ์จริง การยกตัวอย่าง และการเปรียบเทียบ เป็นต้น ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของปริจเฉท

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลปริจเฉทการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ จากหนังสือ ๕ เล่มอันเป็นหนังสือรวมบทความที่รวบรวมมาจากบทความในคอลัมน์ "พระพยอมชี้ทางธรรม" ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่พระพยอมเขียนทุกวันจันทร์ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๖ ถึง พ.ศ.๒๕๓๗ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ดอกหญ้า ได้แก่

- ๑.๔.๑ เช็กศีลธรรมกันบ้าง
- ๑.๔.๒ ใต้ร่มเงาพระศาสนา
- ๑.๔.๓ เมื่อยักษ์กินศีลธรรม
- ๑.๔.๔ ชีวิตมีคุณภาพ ต้องมีคุณธรรม
- ๑.๔.๕ เต็มธรรมะให้ชีวิต

๑.๕ วิธีดำเนินการวิจัย

๑.๕.๑ สืบหาเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อศึกษามีเลมใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปริจเฉทวิเคราะห์ ปริจเฉทคำสั่งสอนหรือคำเทศนา และปริจเฉทของพระพยอม กัลยาโณ

๑.๕.๒ เก็บรวบรวมข้อมูลปริจเฉทการเขียนจากหนังสือรวมบทความที่ดีพิมพ์รวมเล่มแล้วทั้งหมด ๕ เล่ม

- ๑.๕.๓ ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบในบริจเจตการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ
- ๑.๕.๔ ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการโน้มน้าวใจในบริจเจตการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ
- ๑.๕.๕ นำผลการศึกษาวิเคราะห์มาเรียบเรียงและนำเสนอ
- ๑.๕.๕ สรุปผลและเขียนรายงานผลการวิจัย

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- ๑.๖.๑ ทำให้เห็นองค์ประกอบในบริจเจตการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ
- ๑.๖.๒ ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบกับกลวิธีการโน้มน้าวใจในบริจเจตการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ
- ๑.๖.๓ ทำให้เห็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีการโน้มน้าวใจในบริจเจตอื่น ๆ ต่อไป

๑.๗ งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องแยกออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

๑.๗.๑ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (๒๕๒๑) กล่าวถึงการชักจูงใจ หรือการโน้มน้าวใจว่า วิธีการโน้มน้าวใจทำได้ ๒ ทาง คือ การโน้มน้าวใจทางตรง เป็นการบอกอย่างแจ่มแจ้งว่ามีจุดประสงค์ที่จะสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ และการโน้มน้าวใจทางอ้อม เป็นวิธีที่ใช้กันมาก คือให้เป็นไปทีละชั้นอย่างธรรมชาติ โดยผู้ถูกโน้มน้าวไม่รู้ตัวว่าถูกโน้มน้าวใจ แล้วจึงสรุปผลภายหลัง นอกจากนี้ กาญจนา และคณะได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการโน้มน้าวใจไว้ ๓ ระดับด้วยกัน ได้แก่ การโน้มน้าวใจเพื่อให้เห็นคล้อยตาม เพื่อให้เกิดการกระทำ และเพื่อกระตุ้นหรือเร้าความรู้สึกเป็นระดับท้ายสุด โดยมุ่งหวังให้เกิดผลภายในคือด้านความรู้สึกของผู้ถูกโน้มน้าวใจนั่นเอง

การโน้มน้าวใจจะสามารถสำเร็จผลได้ด้วยวิธีการดังนี้ คือ

๑. การให้เหตุผล เป็นวิธีการที่น่าเชื่อถือมากที่สุด อาจเริ่มจากการอ้างเหตุไปหาผล การอ้างผลไปหาเหตุ หรือการอ้างผลไปสู่ผลอีกอย่างหนึ่ง

๒. การเร้าอารมณ์

๓. การใช้บุคคลหรือชื่อเสียงส่วนตัวของผู้เขียนเอง

๔. การเสนอแนะ องค์ประกอบที่จะช่วยให้การเสนอแนะได้ผลในด้านการโน้มน้าวใจอย่างรวดเร็ว คือ

๔.๑ การใช้สรรพนาม "เรา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน

๔.๒ การเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย ความรู้สึก ความเชื่อ ความปรารถนาของกลุ่มผู้อ่าน

๔.๓ การโน้มน้าวใจผู้ที่มีความรู้น้อยกว่า จะได้ผลเร็วกว่า และดีกว่า

๔.๔ การเสนอข้อมูลที่ทุกคนเห็นพ้องกันตั้งแต่เริ่มแรก

๔.๕ การเปรียบเทียบ

๔.๖ การทำทนาย

๔.๗ การที่กักตัวเอง วิธีนี้ผู้เขียนจำต้องใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด เพื่อให้ผู้อ่านเห็นจริงด้วย แล้วการโน้มน้าวใจก็จะได้ผล

นอกจากนี้ ยังมีกลวิธีการโน้มน้าวใจแบบย่อย ๆ อีกมากมาย เช่น การเอ่ยชื่อเฉพาะ การชักแม่น้ำทั้งห้า การอ้างถึงสิ่งอื่น การอ้างหลักฐาน การนำสิ่งธรรมดาสามัญมายกย่อง การเขียนอย่างจริงใจและรับผิดชอบ เป็นต้น

เดกิง พันธุ์เดกิงอมร (๒๕๓๙) กล่าวถึงการเขียนเพื่อการโน้มน้าวใจว่ามีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ เพื่อให้มีความเห็นคล้อยตาม เพื่อให้เกิดการกระทำ และเพื่อกระตุ้นหรือสร้างความรู้สึก การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น จำเป็นที่ผู้เขียนต้องเรียนรู้กลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจด้วย ได้แก่

๑. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจโดยอาศัยอารมณ์ ซึ่งก็คือ การที่ผู้เขียนพยายามใช้ถ้อยคำสำนวน หรือประโยคเรียบเรียงสารโน้มน้าวใจให้สละสลวย ผู้อ่านสามารถเกิดมโนทัศน์ได้ในขณะอ่าน และเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านไปในขณะเดียวกัน เช่น การเขียนรายการอาหารว่า "น้ำส้มคั้นสดใหม่ในแก้วเย็นเฉียบ", "ไข่เจียวจากฟาร์มไข่สด ๆ", "ขนมปังปิ้งร้อน ๆ ทานเอย" แทนการใช้คำว่า "น้ำส้มคั้น", "ไข่เจียว", "ขนมปัง" เฉย ๆ เป็นต้น

๒. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจโดยอาศัยเหตุผล ผู้เขียนจำต้องสรุปแนวทางให้ผู้อ่านต้องเปลี่ยนความคิดหรือการปฏิบัติ โดยผู้เขียนมีข้อสนับสนุนหรือข้อสรุปด้วยเหตุผล

นอกจากนี้ เดกิงยังได้สรุปโครงสร้างของการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจว่าประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วนใหญ่ คือ ส่วนคำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป โดยส่วนคำนำอาจเปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงความคิดหลักเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเนื้อเรื่องต่อไป ส่วนเนื้อเรื่อง ผู้เขียนจะต้องใช้กลวิธีการเขียนเพื่อการโน้มน้าวใจทั้ง ๒ ลักษณะ คือ การโน้มน้าวใจด้วยเหตุผล และการโน้มน้าวใจด้วยอารมณ์ และส่วนสรุป ผู้เขียนจะต้องกระตุ้นผู้อ่านให้เชื่อหรือปฏิบัติทางใดทางหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ผู้เขียนอาจจบข้อเขียนนั้น ๆ ด้วยการปลุกเร้าอารมณ์ เรียกร้องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเสนอทางออกของปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดก็ได้

อวยพร พานิช และคณะ (๒๕๔๗ : ๑๘๑-๑๘๕) อธิบายถึงการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจไว้ว่า เป้าหมายในการจูงใจมี ๓ ประการ คือ การจูงใจเพื่อให้คล้อยตาม การจูงใจเพื่อ

เปลี่ยนทัศนคติ กระตุ้น และสร้างความรู้สึก และการจูงใจเพื่อให้เกิดการกระทำ โดยมีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

๑. บอกให้ทราบว่าจะชักชวนให้ทำอะไร
 ๒. อธิบายให้เข้าใจว่าสิ่งที่ชักชวนคืออะไร หรือเป็นอย่างไร
 ๓. ชี้ให้เห็นผลดีและผลเสียของการปฏิบัติและการไม่ปฏิบัติตามที่ชักชวน
 ๔. ให้รายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้รับการชักชวนเห็นพ้องด้วย
 ๕. ไม่ควรบังคับให้ทำตาม ต้องให้ผู้รับการชักชวนตกลงใจเอง
- ทั้งนี้ อวยพรสรุปถึงวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ ๔ วิธี ได้แก่

๑. การให้เหตุผล มี ๓ วิธีย่อย ได้แก่

๑.๑ วิธีนิรนัย (Deductive) เป็นการอ้างสิ่งที่คนส่วนมากยอมรับอยู่แล้ว เพื่อสนับสนุนข้อเสนอนใหม่ที่อ้างขึ้น

๑.๒ วิธีอุปนัย (Inductive) เป็นการอ้างกรณีเฉพาะเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวม ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

๑.๓ วิธีสาเหตุสัมพันธ์ เป็นการอ้างเหตุผล อาจอ้างจากเหตุไปหาผล หรืออ้างจากผลไปหาเหตุ หรืออ้างจากผลหนึ่งไปหาผลหนึ่งก็ได้

๒. การใช้อารมณ์ กระทำได้โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ

๓. การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงส่วนตัวเป็นเครื่องโน้มน้าวใจ

๔. การเสนอแนะ เป็นการจูงใจทางอ้อมเพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งองค์ประกอบที่ช่วยให้การเสนอแนะได้ผล ได้แก่

๔.๑ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน เช่น การใช้สรรพนาม “เรา”

๔.๒ การเสนอสิ่งที่เข้ากับอุปนิสัย

๔.๓ การสังเกตระดับความรู้สึก ความสนใจ และวัยของผู้อ่าน

๔.๔ การใช้ชื่อเสียงของผู้เขียนเอง

นอกจากนั้น ยังอาจใช้การอ้างหลักฐาน การอ้างสถาบัน การใช้ตราเป็นเครื่องหมายประกันคุณภาพ หรือการเสนอข้อมูลเริ่มแรกที่ทุกคนเห็นด้วยอย่างไม่มีข้อโต้แย้งเพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เห็นคล้อยตามงานเขียนของตนก็ได้

ธิดา โมสิกรัตน์ (๒๕๔๗) สรุปว่า การโน้มน้าวใจมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ๓ ประการ ได้แก่ เพื่อให้มีความเห็นคล้อยตาม เพื่อให้เกิดการกระทำ และเพื่อกระตุ้นความรู้สึก อื่นๆ การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจนั้น ผู้ส่งสารควรศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาเพื่อให้การโน้มน้าวใจมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาใช้ภาษาในประเด็นต่อไปนี้ คือ

๑. การเลือกสรรถ้อยคำภาษา ผู้ส่งสารต้องเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับการโน้มน้าวใจ ดังนี้

๑.๑ ใช้ภาษาสะดุดใจ เช่น ใช้คำซ้ำ มีเสียงสัมผัสคล้องจอง จดจำง่าย มีลักษณะเป็นสำนวน เป็นคำขวัญ บางครั้งอาจใช้คำแหวกแนว แปลกใหม่

๑.๒ ใช้คำถามหรือคำสั่ง จะทำให้ผู้อ่านหยุด "คิด"

๑.๓ ใช้ภาษาเร้าอารมณ์ ความรู้สึก เช่น ใช้คำว่า "ตำรวจ" ในความหมายกลาง ๆ หรือใช้คำว่า "ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์" ในความหมายที่ดีและแสดงทัศนคติที่ดี หรือใช้คำว่า "คนเก็บส่วย" ในความหมายเชิงลบ ให้ความรู้สึกที่ไม่ดี เป็นต้น

๑.๔ เน้นย้ำถ้อยคำในตำแหน่งหรือจังหวะที่เหมาะสม คือ เป็นการเลือกตำแหน่งสำคัญที่ควรจะวางถ้อยคำและความหมายของสารเพื่อเร้าอารมณ์ ความรู้สึกของผู้รับสาร นั่นก็คือ ท้ายข้อความและท้ายประโยคนั้นเอง เป็นตำแหน่งที่เรียกว่า "คำท้าย" (base line)

๑.๕ ใช้คำขวัญ เพื่อให้จดจำง่าย และเนื้อหาของคำขวัญให้ความหมายตอกย้ำสิ่งที่โน้มน้าวใจ

๑.๖ ใช้ภาษาสื่ออารมณ์ขัน ทำให้ผู้รับสารเกิดการผ่อนคลาย พึงพอใจ และพร้อมที่จะคล้อยตามการโน้มน้าวใจต่อไป

๑.๗ ใช้ภาษาสัญลักษณ์ เช่น ดอกบัว เป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ ความสูงส่ง ถ้านำภาษาสัญลักษณ์ไปใช้เรียกแทนบุคคล จะเรียกว่า "ฉายา" เช่น ไบมีดโกนอาบน้ำผึ้ง หมายถึง นายชวน หลีกภัย เป็นต้น

๒. การใช้ภาษาแสดงเหตุผล มี ๒ วิธี ได้แก่

๒.๑ ภาษาแสดงเหตุผลจริง เป็นการใช้ภาษาสะท้อนความจริงของสิ่งที่โน้มน้าว เช่น ความพยายามย่อมนำไปสู่ความสำเร็จ

๒.๒ ภาษาแสดงเหตุผลสมมติ เป็นการใช้ภาษาตามเงื่อนไขหรือเจตนาของผู้ส่งสาร เช่น การใช้ภาษาในการโฆษณาสินค้าและบริการ

นอกจากนั้น ธิดาได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การใช้ภาษาในลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ การใช้ภาพ บทเพลง การอ้างอิงคำพูดของผู้ที่มีชื่อเสียง และการสร้าง "ตัวแบบ" ก็สามารถดึงดูดใจ และโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารสนใจและเชื่อถือได้อีกด้วย

ผลงานทั้งหมดข้างต้นนำเสนอแนวคิดเรื่องการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจคล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้ "ภาษา" เพื่อโน้มน้าวใจ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยค หรือการใช้ภาษาแสดงเหตุผลอันเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการเขียนเพื่อการโน้มน้าว

ใจ ดังนั้นภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสุดของผู้เขียน เพื่อจะนำไปใช้ในการโน้มน้าวใจ ผู้อ่านให้เห็นคล้อยตามตนเอง อย่างไรก็ตาม มีเพียงถกเถียงเท่านั้นที่กล่าวถึงโครงสร้างของการเขียน เพื่อโน้มน้าวใจ โดยสรุปว่ามีองค์ประกอบ ๓ ส่วนใหญ่ ๆ อันได้แก่ ส่วนคำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และ ส่วนสรุป

๑.๗.๒ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับปริจเฉทการโน้มน้าวใจ

เลคอฟ (Lakoff R., 1982) กล่าวถึงปริจเฉทการโน้มน้าวใจว่าเป็นปริจเฉท ประเภทหนึ่งที่แตกต่างจากภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุว่าผู้พูดมีเจตนาชัดเจนที่จะโน้มน้าวให้ผู้ฟังเปลี่ยนพฤติกรรม ความรู้สึก ความคิดเห็นโดยอาศัยกลวิธีในการสื่อสารเพื่อทำให้การโน้มน้าวใจบรรลุวัตถุประสงค์ ปริจเฉทการโน้มน้าวใจนี้ ได้แก่ โฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ คำปราศรัยทางการเมือง รวมถึงคำเทศนาหรือปาฐกถาธรรมของพระภิกษุด้วย

ดิษยา ศุภราชโยธิน (Dissaya Suppharratyothin, 1989) ศึกษาปริจเฉทโน้มน้าวใจในภาษาไทย พบว่า ปริจเฉทโน้มน้าวใจมีโครงสร้างประกอบด้วย บทนำ (Introduction) ได้แก่ การทักทาย (Salutation) ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่เรื่อง และแรงจูงใจในการพูดถึงเรื่อง (Lead-in) การขอรับรอง การสั่งสอน การบอกจุดประสงค์ หรือการแนะนำ ส่วนเนื้อเรื่อง (Nucleus) เป็นแก่นหรือจุดกึ่งกลางของเรื่อง มักจะมีประเด็นสำคัญเพียงประเด็นเดียว ไม่ว่าจะเป็นการดู การชม การสอน การตักเตือน เพื่อให้ผู้รับสารเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย สถานการณ์ (Situation) ข้อสนับสนุน (Support) และประเด็นการสั่งสอน ส่วนในบทสรุป (Conclusion) เป็นการแสดงความคิดเห็นในลักษณะการบอก การเน้นย้ำ และการแสดงการจบความ

เฉลิมชัย ไชยชมภู (Chalermchai Chaichompoo, 1995) ศึกษาเกี่ยวกับวจนะวิเคราะห์ของพระธรรมเทศนาล้านนา โดยศึกษาจากพระธรรมเทศนาที่จารด้วยอักษรล้านนาลงในใบลานจำนวน ๔ เรื่อง เป็นการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของพระธรรมเทศนาและการเชื่อมโยงความในพระธรรมเทศนา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในปริจเฉทพระธรรมเทศนาล้านนานั้น ประกอบด้วย คำทักทาย (Salutation) ฉาก (Stage) เนื้อเรื่อง (Body) ตอนจบ (Closure) และบทส่งท้าย (Terminus) ส่วนการเชื่อมโยงความนั้น ผู้วิจัยพบว่า พระธรรมเทศนาล้านนามีการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำกริยาต่าง ๆ ที่ในรูปของประโยคคำสั่ง โดยมีระดับความเคร่งครัดของการสั่งสอนที่แตกต่างกันออกไป และจุดเด่นอีกจุดหนึ่งก็คือการใช้ภาษาบาลีในการเชื่อมโยงความในระดับต่าง ๆ ผู้วิจัยสรุปว่า พระธรรมเทศนาทั้ง ๔ เรื่องแม้จะจัดอยู่ในวจนะประเภทคำสอน แต่ก็มี การเสนอหัวข้อคำสอนในรูปของธรรมนิทานที่ยกมาประกอบเป็น

เรื่องเล่า เพื่อสนับสนุนหัวข้อคำสอนแต่ละข้อซึ่งส่วนใหญ่ก็คือ ศีลห้าที่พุทธศาสนิกชนพึงควรปฏิบัติ และหัวข้อคำสอนทั้งหลายก็มีจุดประสงค์เพื่อชักชวนหรือโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านประกอบกรรมดีเพื่อจะได้เสวยผลของกรรมดีในภายภาคหน้าด้วย

อัญชลี ธิรเนตร (๒๕๔๓) ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยนำทฤษฎีกระบวนการทัศนการเล่าเรื่อง และทฤษฎีสัญญาวิทยามาใช้เป็นกรอบในการวิจัย ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์คือพระไตรปิฎก ผลการวิจัย พบว่า การโน้มน้าวใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าจะเริ่มด้วยการเล่าเรื่อง หรือเปรียบเทียบสิ่งใกล้ ๆ ตัวผู้ฟังกับธรรมะที่จะสอน หรือสรุปประเด็นสำคัญไว้ในตอนต้นเรื่อง ซึ่งช่วยจูงใจให้ผู้ฟังสนใจเนื้อหา จากนั้นดำเนินเรื่องด้วยการใช้หลักฐานอ้างอิงคำสอน ได้แก่ การอธิบาย การพรรณนา การบอกเล่าประสบการณ์ตรง การยกตัวอย่าง และการเปรียบเทียบกับสิ่งใกล้ตัว ทำให้เห็นภาพชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ พระองค์ยังมีการยกตัวอย่างเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยในการอธิบายหัวข้อธรรมะซึ่งเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม และพระองค์ยังใช้คำสั้น ๆ ง่าย ๆ และเป็นคำที่มีความหมายในตัวเองเป็นรูปธรรม เพื่ออธิบายธรรมะที่เป็นนามธรรม อันส่งผลให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายยิ่งขึ้นด้วย

เนาวนิจ สิริผาติวิรัตน์ (๒๕๔๔) ศึกษาภาษาชักจูงในโฆษณาทางโทรทัศน์ว่ามีการใช้ภาษาอย่างไรในการชักจูงผู้ชมให้รับรู้ จดจำ และเชื่อถือในสินค้า อีกทั้งการใช้ภาษาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะของบริจเฉทที่ปรากฏในโฆษณาทางโทรทัศน์ในภาษาไทยอย่างไร โดยใช้ข้อมูลเป็นบทโฆษณาที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๓ ช่อง ๕ ช่อง ๗ และช่อง ๙ ช่วงเวลา ๑๙.๓๐-๒๑.๓๐ น. ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๓ รวมทั้งสิ้น ๒๔๗ บทโฆษณา ผลการวิจัยพบว่า บทโฆษณาทางโทรทัศน์มีกลวิธีการชักจูงผู้ชม ๓ กลวิธีคือ กลวิธีการชักจูงด้วยรูปลักษณ์ทางภาษา กลวิธีการชักจูงด้วยวาทศิลป์ และกลวิธีการชักจูงด้วยวัจนกรรม ซึ่งกลวิธีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภาษาโฆษณาเป็นภาษาชักจูง กล่าวคือ บทโฆษณามีลักษณะการใช้ภาษาใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นการจำลองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมานำเสนอ

ผลงานทั้งหมดข้างต้น งานของเลคอพ ดิษยา และเนาวนิจเป็นการศึกษาบริจเฉทการโน้มน้าวใจโดยใช้ข้อมูลจากภาษาพูด ส่วนงานของเฉลิมชัยและอัญชลีเป็นการศึกษาบริจเฉทการเขียน งานของเฉลิมชัยใช้ทฤษฎีแทคมีมิกส์ในการศึกษา เพื่อศึกษาโครงสร้างและการเชื่อมโยงความ และมีได้เจาะจงศึกษาวิธีการโน้มน้าวใจ ส่วนงานของอัญชลีเป็นการศึกษาโดย

ใช้ทฤษฎีทางนิเทศศาสตร์เข้ามาวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามก็ดี ผลการวิจัยก็สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่ว่า ปริจเฉทการโน้มน้าวใจนั้นมีการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจคล้าย ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็น การเล่า นิทาน การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การใช้วาทศิลป์ การใช้ถ้อยคำภาษา และการอ้างอิง เพื่อแสดงความน่าเชื่อถือและเพิ่มน้ำหนักของการโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

๑.๗.๓ ผลงานที่เกี่ยวกับปริจเฉทของพระพยอม กัลยาโณ

สมบัติ เสริมศิลป์ (๒๕๓๒) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "วรรณกรรมคำสอนพระพยอม กัลยาโณ" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากลวิธีการเสนอธรรม และพรรณนาของพระพยอม กัลยาโณที่ปรากฏในวรรณกรรมคำสอน จากแถบบันทึกเสียงที่พระพยอมแสดงธรรมระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๗ จำนวน ๘๑ ม้วน ผลการศึกษาพบว่า พระพยอมใช้กลวิธีการนำเสนอธรรม โดยให้ความสำคัญของการกล่าวคำนำและสรุปเรื่อง ส่วนการเสนอธรรมนั้นท่านจะแทรกธรรมลงไปในตัวอย่าง นิทาน เรื่องจากประสบการณ์ การเปรียบเทียบ และอารมณ์ขัน ในด้านพรรณนาของพระพยอมนั้น ท่านมุ่งเสนอพรรณนาให้ประชาชนทุกเพศ ทุกอาชีพ และทุกวัย ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และละเว้นอบายมุขทั้งปวง เพื่อให้ครอบครัวและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เพอร์ซัน (Person, 1993) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "Discourse Considerations in the Hortatory Speech of Phra Phayom." (วจนะสัมพันธโนปาสูกถาธรรมพระพยอม) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แบบการเทศนาของพระพยอมว่ามีวิธีเรียบเรียงเนื้อหาคำสอนอย่างไร ใช้กลวิธีทางภาษาใดบ้างที่ช่วยให้การเทศน์ประสบความสำเร็จ และจากคำเทศนาของท่าน เราได้เรียนรู้กระบวนการคิดของผู้ฟังอย่างไรบ้าง ผลการศึกษานั้น พบว่า ปริจเฉทประกอบด้วย องค์ประกอบระดับพื้นผิวหลายประการซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นส่วนต่าง ๆ คือ คำทักทาย (Salutation) จาก (Stage) เนื้อเรื่อง (Body) บทสรุป (Conclusion) และคำสั่งท้าย (Terminus) และทุกองค์ประกอบนั้นมีรูปแบบตายตัว ยกเว้นเนื้อเรื่องที่มีโครงสร้างที่แตกต่างออกไป

ผู้วิจัยได้อธิบายโครงสร้างของเนื้อเรื่องว่า เนื้อเรื่องนั้นแบ่งออกเป็นบทตอนย่อย ๆ อีกหลายระดับ ได้แก่ กลุ่มบทตอน (Megasection) บทตอน (Section) บทตอนย่อย (Subsection) และย่อหน้า (Paragraph) และมีสิ่งหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแบ่งกลุ่มบทตอนออกจากกันคือ คำอุทานว่า "อ้าว" ซึ่งทำหน้าที่เปลี่ยนประเด็นความคิดรองซึ่งกำลังนำเสนออยู่ในขณะนั้น และเริ่มเข้าสู่ประเด็นสำคัญใหม่ ๆ หรือดำเนินการปาฐกถาต่อไป

ในขณะที่เดียวกัน ลักษณะการบรรยายธรรมของพระพยอมนั้น เป็นการนำเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาพูดต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ จึงไม่ได้เป็นไปตามลักษณะโครงสร้างการเรียบ

เรียงความคิดอย่างเป็นลำดับ (linear , propositionally-driven organization) แต่เป็นไปในรูปแบบที่นำเอาแนวคิดเรื่องต่าง ๆ มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างหลวม ๆ

นอกจากนี้เพอร์ซันยังได้กล่าวถึงกลไกการโน้มน้าวใจที่พระพยอมใช้ในการเทศนา อันเป็นเทคนิคที่พระพยอมนำผู้ฟังเข้าไปมีส่วนร่วมในการบรรยายธรรมของท่านโดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. การแสดงตัวอย่าง (Exemplification) คือ การยกตัวอย่างประกอบการเทศนาเพื่อขยายความให้ผู้ฟังเข้าใจแนวคิดที่นำเสนอได้ชัดเจนมากขึ้น และเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตามแนวคิดนั้น ซึ่งมักปรากฏคำว่า "เช่น", "อันนี้เป็นตัวอย่าง"

๒. การอ้างถึงพุทธศาสนาและพุทธภาษิต (Buddhist sayings) คือ การกล่าวอ้างถึงหลักความเชื่อ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา รวมไปถึงเรื่องเล่าหรือชาดกที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาล ซึ่งหากเป็นพุทธภาษิตก็มักจะใช้ภาษาบาลีประกอบ ทั้งนี้เพื่อให้คำเทศนาน่าเชื่อถือ และเป็นการนำความคิดของผู้ฟังเข้าสู่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น "พระพุทธเจ้าท่านก็ตรัสตรงไปตรงมา ไม่ได้หลอกใคร ตรัสว่า "อักขาตาโคตถาคตา" ตถาคตเป็นแต่เพียงผู้ชี้ทางให้ การเดินทางเป็นหน้าที่ของเธอทั้งหลาย"

๓. การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical questions) คือ คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เป็นการถามคำถามที่คาดหวังให้ผู้ฟังคล้อยตามคำตอบหรือความคิดเห็นของผู้พูด ทั้งนี้เพื่อทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการสนทนา เช่น "โยมว่าไม่พร้อมอบรมสั่งสอน กับสอนไม่ได้เนี่ย อย่งไหนแยกว่ากัน"

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยกล่าวถึงจุดประสงค์ของการสั่งสอนของพระพยอม โดยสรุปว่า พระพยอมบรรยายธรรมเพื่อสั่งสอน และมุ่งหวังจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ฟัง โดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง หรือเหตุการณ์จริงในชีวิตประจำวันของคนไทย ประกอบการบรรยายธรรมทุกครั้ง เพื่อให้ผู้ฟังธรรมตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจริง ๆ ดังกล่าว และคงไม่ต้องการให้เกิดขึ้นกับตนเอง

ปรีชา ช้างขวัญยืน (๒๕๔๐) ได้ศึกษาวิเคราะห์ธัมมวัจนโวหารสมัยปัจจุบัน ด้วยการเลือกโวหารที่ต่างกันของบุคคลผู้มีชื่อเสียงในการเผยแผ่พุทธศาสนา ๔ ท่าน ได้แก่ พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันท์ภิกขุ) พระพิศาลธรรมพาที (พยอม กัลยาโณ) และพระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) มาศึกษาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความรู้ว่าท่านเหล่านี้มีโวหารแตกต่างกันอย่างไร และสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์พอนำมาปรับปรุงการศึกษาด้านจริยธรรมได้หรือไม่ โดยในที่นี้จะขอสรุปถึงลักษณะเด่นของธัมมวัจนโวหารของพระพยอม กัลยาโณแต่เพียงท่านเดียว โดยผู้วิจัยได้สรุปลักษณะเด่นของธัมมวัจนโวหารของพระพยอม กัลยาโณไว้ ๔ ลักษณะ ได้แก่

๑) คำอธิบายง่าย เหมาะแก่ผู้ฟังซึ่งความรู้หรือความสนใจธรรมะน้อย ท่านอธิบายด้วยความรู้และคำพูดในระดับชาวบ้าน

๒) คำอธิบายทันสมัย พระพยอมมักใช้ภาษาและเรื่องราวที่คนปัจจุบันคุ้นเคย ไม่นิยมใช้ภาษาบาลีในการแสดงธรรมเทศนา เพราะภาษาบาลีเป็นสิ่งที่ทำให้คนปัจจุบันไม่ อยากศึกษาพุทธศาสนา และรู้สึกว่ามีทันสมัย

๓) อธิบายด้วยเรื่องของชาวบ้าน เมื่อฟังพระพยอมเทศน์จะรู้สึกเหมือนฟังคน อ่านข่าวไทยรัฐ คือมีเรื่องเกี่ยวกับชาวบ้านและมีภาษาของชาวบ้านมากมาย วิธีนี้อาจทำให้ รู้สึกว่าเนื้อหาและภาษาไม่เหมาะสมกับธรรมะซึ่งเรานับถือว่าเป็นของสูง แต่ที่จริงแล้วธรรมะนั้นมี ไปได้แก้ปัญหาคอนทุกระดับ หากใช้ภาษาสูงเกินระดับผู้รับ คนเหล่านั้นก็ไม่สนใจ พระพยอมแม้จะ สอนธรรมะน้อย แต่ภาษาและเรื่องที่น่าสนใจประกอบ เป็นเรื่องที่น่าสนใจคนระดับชาวบ้านและ คนที่ไม่สนใจธรรมะให้ฟังได้ ซึ่งอาจได้รับธรรมะที่แทรกมากับเรื่องที่ฟังด้วย

๔) การใช้ถ้อยคำ เรื่องนี้นับว่าเป็นเรื่องที่สุดของพระพยอม ท่านใช้ ถ้อยคำแบบชาวบ้าน เป็นภาษาพูดชนิดที่บางครั้งขาดประธานบ้าง ขาดคำเชื่อมบ้าง ภาษาที่พูด ที่ใช้มักพูดเหน็บแนม ประชดประชัน ซึ่งชาวบ้านถือว่าให้ความรู้สึก "สะใจ" กว่าคำพูดธรรมดา หรือการใช้คำต่ำกว่าภาษามาตรฐานจำนวนมาก และคำเหล่านี้บางครั้งก็เป็นภาษาของวัยรุ่น หรือศัพท์ต่างประเทศ นอกจากนี้ท่านยังใช้ความเปรียบและการเล่นคำหลายแบบ อีกทั้งการพูด แบบที่เล่นที่จริงก็เป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำอีกอย่างหนึ่งซึ่งพระพยอมใช้มาก

สมบัติ จันทรวงศ์ (๒๕๔๐) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "พระพยอมกับสังคมไทย" โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการอธิบายแนวความคิดและงานของพระพยอม กัลยาโณ ในส่วนที่ เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน และอธิบายการปรับเปลี่ยน ประยุกต์ หรือการตอกย้ำ หรือการตีความหลักธรรมคำสอนของพุทธ ศาสนาเสียใหม่ของพระพยอม เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยศึกษาครอบคลุม ความคิดของพระพยอม กัลยาโณที่ปรากฏผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแถบบันทึกเสียง บทความ หนังสือ โครงการต่าง ๆ รวมไปถึงการสัมภาษณ์พระพยอม ตั้งแต่พระพยอมเริ่มเข้าเป็นเจ้า อวาสของวัดสวนแก้วในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสำเร็จของพระพยอม คือการชี้ให้เห็นถึงความ จำเป็นที่บทบาทของพระสงฆ์จะต้องเปลี่ยนแปลงไปให้ทันและสอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง ของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงการสื่อ "ธรรม" สู่มหาชน ด้วยการใช้วิธีการเทศน์ ที่เรียบง่ายและมีมุข และการพูดถึงปัญหาของสังคมที่เป็นอยู่ การรู้จักประยุกต์ตัวธรรมเองให้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับปัญหาชีวิต พระพยอมไม่ได้พยายามเน้นธรรมชั้นสูงหรือการหลุดพ้น

แต่เน้นเรื่องศีลธรรมขั้นต้นเป็นสำคัญ การมองว่าพระจะต้องทำหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ และ วัดจะต้องเป็นที่พึ่งทางเศรษฐกิจของชุมชน คือมิติใหม่ที่พระพยอมเป็นผู้ทำให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม

ณุมพรี เหล่าวิเศษกุล (๒๕๔๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษากลไกภาษาเทศนาของพระปัญญาญาณนันทิกุและพระพยอม กัลยาโณ" โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ได้แก่ ๑. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบและการเลือกใช้คำประเภทต่าง ๆ ในการเทศนา ๒. เพื่อศึกษากลไกการโน้มน้าวในภาษาเทศนา และ ๓. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ภาษาในการเทศนาของพระปัญญาญาณนันทิกุและพระพยอม กัลยาโณ ณุมพรีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแถบบันทึกเสียงการเทศนาของพระปัญญาและพระพยอม และถ่ายถอดเสียงเป็นตัวอักษร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ อัตราส่วนร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะภาษาเทศนาของพระปัญญาญาณนันทิกุในด้านการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบมีจำนวนมากกว่าพระพยอม กัลยาโณ ส่วนการเลือกใช้คำประเภทต่าง ๆ พบการใช้สำนวนภาษาปากในภาษาเทศนาทั้งของพระปัญญาญาณนันทิกุและพระพยอม กัลยาโณในจำนวนสูงที่สุด โดยพระพยอมใช้สำนวนภาษาปากมากกว่าพระปัญญา รองลงมาคือการใช้คำระดับสูง ซึ่งพระปัญญาใช้มากกว่าพระพยอม ส่วนระดับคำที่พระภิกษุทั้งสองรูปใช้เพียงเล็กน้อยคือคำสแลงและคำพ่นสมัย ส่วนการใช้ภาษาพระ พบว่า พระปัญญาใช้ภาษาพระมากกว่าพระพยอม ในการใช้คำซ้อน พบว่าพระปัญญาใช้คำซ้อนมากกว่าพระพยอม แต่พระพยอมใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมากกว่าพระปัญญา และในด้านการใช้กลไกการโน้มน้าวในภาษาเทศนา พบว่า พระพยอมใช้กลไกการโน้มน้าวโดยรวมมากที่สุด โดยพระพยอมใช้คำถามเชิงวาทศิลป์มากที่สุด ส่วนพระปัญญาใช้การอ้างถึงพุทธศาสนาและพุทธภษิตในจำนวนสูงสุด

ผลงานทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยของ สมบัติ เสริมศิลป์ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาวิเคราะห์งานของพระพยอมอย่างกว้าง ๆ โดยศึกษาเพียงแค่วิธีการเสนอธรรมะ และทรรณะของพระพยอมผ่านคำเทศนาจากแถบบันทึกเสียงของท่านเท่านั้น โดยไม่มีการวิเคราะห์วิจัยทางที่ใช้ทฤษฎีทางด้านสังคมศาสตร์ แต่อย่างไรก็ดี งานวิจัยของสมบัติ จันทร์วงศ์ก็นับว่าเป็นงานวิจัยที่วิจัยงานของพระพยอมได้ครอบคลุมมากที่สุด ทั้งยังอธิบายแนวคิดของพระพยอมจากผลงานต่าง ๆ ของท่านที่มีต่อสังคมไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมที่สุด ในขณะที่งานวิจัยของปรีชา ช้างขวัญยืน ก็ศึกษาเพียงโวหารของพระพยอมจากแถบบันทึกเสียงเท่านั้น ส่วนงานวิจัยของเคิร์ก อาร์ เพอร์ซัน ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ปริเจทของพระพยอม กัลยาโณ โดยใช้ทฤษฎีแพคมีมิกส์และใช้ข้อมูลจากแถบบันทึกเสียงเช่นกัน เป็นการศึกษาถึงโครงสร้างของการ

เทศนา เทคนิคการนำผู้ฟังเข้าไปมีส่วนร่วม และจุดประสงค์ของการสั่งสอน และงานวิจัยของฉุมพรี เหล่าวิเศษกุล ซึ่งแม้จะเป็นงานวิจัยใหม่ แต่ก็ยังเป็นลักษณะของการศึกษาเปรียบเทียบกลไกภาษาเทศนาของพระปัญญาอันตภิกขุและพระพยอม กัลยาโณจากแถบพื้นที่กึ่งเสี่ยงในด้านการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบ กลไกการโน้มน้าว (ซึ่งใช้เกณฑ์ของเพอร์ซัน) และการใช้ภาษา แต่ไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบด้านองค์ประกอบของคำเทศนา อนึ่ง งานวิจัยทั้งหมดมีเพียงสมบัติ จันทร์วงศ์ ผู้เดียวที่ศึกษาทั้งปริเฉทการพูดและปริเฉทการเขียนของพระพยอม แต่ก็เป็นการศึกษาในทางสังคมศาสตร์ มิได้ใช้การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์แต่ประการใด

๑.๗.๔ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างปริเฉทการพูดและการเขียน

สุภา ชดช้อย (Supa Chodchoy, 1988) กล่าวถึงความแตกต่างของปริเฉทการพูดกับปริเฉทการเขียนไว้ในบทความชื่อ "Spoken and Written Discourse in Thai : The Difference" ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริเฉทการพูดนั้นมีความเป็นระเบียบของถ้อยคำน้อยกว่า และมีข้อมูลที่บรรจุอยู่ในเนื้อความน้อยกว่าปริเฉทการเขียน ปริเฉทการพูดมีประโยคความรองน้อย มีหน่วยเชื่อมโยง มีหน่วยเติมเต็มที่พบได้บ่อยครั้งกว่าในปริเฉทการเขียน ยิ่งกว่านั้นในปริเฉทการพูดยังมีการใช้คำศัพท์อย่างกว้าง ๆ ตลอดจนมีแนวโน้มของการซ้ำโครงสร้างบ่อยครั้งกว่าในปริเฉทการเขียนด้วย

เรนเกมา (Renkema, 1993) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างปริเฉทการพูดและปริเฉทการเขียนไว้เช่นเดียวกัน โดยกล่าวอ้างถึง เชฟ (Chafe, 1982) ที่ได้อธิบายถึงปัจจัย ๒ ประการที่บ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน คือ การเขียนใช้เวลานานกว่าการพูด และนักเขียนไม่สามารถติดต่อกับผู้อ่านได้ เช่นเดียวกับผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ Renkema กล่าวว่า ยังสามารถอธิบายได้ในลักษณะของสถานการณ์ เพราะว่าภาษาพูดคือการมีส่วนร่วมกันของทั้งผู้พูดและผู้ฟัง แต่ภาษาเขียนไม่ใช่การมีส่วนร่วมของผู้เขียนและผู้อ่าน การสื่อสารทั้ง ๒ แบบทำให้เราสามารถศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่ปรากฏขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษาแสดงความสุภาพ การมีเอกภาพ หรือการมีสัมพันธภาพของเนื้อความ หรือแม้กระทั่งวัจนลีลา Renkema ตั้งข้อสังเกตว่า สิ่งเหมือนกันประการหนึ่งระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียนซึ่งเรามักจะมองข้ามไป คือ ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้เกี่ยวกับปฏิกิริยาของผู้รับสาร แต่ผู้เขียนก็สามารถคาดหมายล่วงหน้าถึงปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น และเขียนข้อความไปตามนั้นได้

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๔๔) ได้สรุปถึงความแตกต่างระหว่างปริเฉทการพูดและการเขียนไว้ดังต่อไปนี้

- ๑) วากยสัมพันธ์ของภาษาพูดมักจะมีโครงสร้างที่สมบูรณ์น้อยกว่าภาษาเขียน
- ๒) ภาษาเขียนมักจะมีการใช้คำหรือสำนวนที่แบ่งข้อความออกเป็นตอน ๆ
- ๓) ภาษาเขียนมักจะมีโครงสร้างประธานและภาคแสดง (subject-predicate form) ในขณะที่ภาษาพูดมักจะมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยหัวข้อและความเห็น (topic-comment structure)
- ๔) ภาษาพูดจะเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมตอนที่พูดนั้น (immediate environment)
- ๕) ภาษาพูดอาจมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนข้อความที่พูดในขณะที่กำลังพูดได้
- ๖) ภาษาพูดมักจะมีคำแทรก (fillers)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๖) ได้สรุปความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนไว้ดังนี้

ภาษาพูด เป็นภาษาที่ใช้พูดจากันไม่เป็นแบบแผนภาษา ไม่พิถีพิถันในการใช้ แต่ใช้สื่อสารกันได้ดี สร้างความรู้สึกที่เป็นกันเอง ใช้ในหมู่เพื่อนฝูง ในครอบครัว และติดต่อสื่อสารกันอย่างไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาพูดจะใช้ถ้อยคำแตกต่างกันไปตามกาลเทศะ สถานภาพ และฐานะทางสังคมของบุคคล โดยไม่คำนึงถึงหลักภาษาหรือระเบียบแบบแผนการใช้ภาษามากนัก

ส่วนภาษาเขียน เป็นภาษาที่เคร่งครัดต่อการใช้ถ้อยคำและคำนึงถึงหลักภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้อง เช่น การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ การเขียนให้เป็นประโยค การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการสื่อสาร ภาษาเขียนเป็นภาษาที่ใช้ในพิธีการและเป็นทางการ เช่น การกล่าวรายงาน กล่าวปราศรัย กล่าวสดุดี การประชุมอภิปราย การปาฐกถา และการใช้ภาษาจะระมัดระวังไม่ใช้คำที่ไม่จำเป็นหรือคำฟุ่มเฟือย หรือการเล่นคำจนกลายเป็นการพูดหรือเขียนเล่น ๆ

ผลงานทั้งหมดข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ภาษาพูดกับภาษาเขียนมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนหลายประการ ประเด็นที่งานทั้งหมดข้างต้นเห็นพ้องกันก็คือ ภาษาพูดจะเป็นทางการน้อยกว่าภาษาเขียน ภาษาพูดจะมีลักษณะของโครงสร้างที่เรียบเรียงขึ้นอย่างไม่สมบูรณ์ ไม่พิถีพิถัน และมีความเป็นระเบียบของถ้อยคำน้อยกว่าภาษาเขียน ในขณะที่เดียวกัน ภาษาเขียนจะใช้ได้ในวงจำกัด ผู้ที่จะเข้าใจภาษาเขียนจะต้องเข้าใจระบบการเขียนเป็นเบื้องต้น

ตลอดจนภาษาเขียนจะต้องใช้ระยะเวลาในการเรียบเรียงเพื่อถ่ายทอดออกมาเป็นตัวหนังสือนานกว่าภาษาพูดที่ผู้พูดสามารถพูดออกมาได้ทันทีที่ต้องการ

จากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ทบทวนมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ ผลงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้ “ภาษา” เพื่อโน้มน้าวใจ ส่วนแนวคิดเรื่องปริศนาการโน้มน้าวใจนั้น ผลงานส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า ปริศนาการโน้มน้าวใจมีการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจคล้าย ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็น การเล่านิทาน การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การใช้วาทศิลป์ การใช้ถ้อยคำภาษา และการอ้างอิงเพื่อแสดงความน่าเชื่อถือและเพิ่มน้ำหนักของการโน้มน้าวใจ ส่วนที่เกี่ยวกับปริศนาของพระพยอม กัลยาโณพบว่า มีการศึกษาทั้งปริศนาการพูดและปริศนาการเขียนแต่ในส่วนของปริศนาการเขียนที่มีผู้ศึกษาแล้วนั้น มิได้ศึกษาโดยใช้แนวปริศนาวิเคราะห์ และแนวคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างปริศนาการพูดและการเขียน ผลงานส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ภาษาพูดจะมีความเป็นทางการน้อยกว่าภาษาเขียน ภาษาพูดเรียบเรียงขึ้นอย่างไม่สมบูรณ์ ไม่พิถีพิถัน และมีความเป็นระเบียบของค่าน้อยกว่าภาษาเขียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปริศนาการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน โดยจะศึกษาองค์ประกอบกับกลวิธีการโน้มน้าวใจที่ปรากฏในปริศนาดังจะได้กล่าวเป็นลำดับต่อไป